

Asemakaava 8983 Vehmainen, Kröötinkuja 6, rakennusoikeuden lisääminen Liito-orava maastokäynti 26.3.2024

Kröötinkuja 6:ssa on vireillä asemakaavamuuks, jossa hakijan tavoitteena on lisätä tontin rakennusoikeutta ja toteuttaa tontille toinen asuinrakennus.

Asemakaavamuuksalueella, Kröötinkuja 6:ssa tehtiin maastokäynti 26.3.2024 liito-oravatilanteen selvittämiseksi ja erityisesti liito-oravan kulkuyhteyden arvioimiseksi. Maastokäynnin selvitysaluearajaus näkyy vasemmassa kuvassa pinkillä. Selvitysalueen rajaus on sama kuin vireillä olevan asemakaavan rajaus. Maastokäynnin toteutti FM maantieteilijä Saija Kouko Tampereen kaupungin asemakaavoituksesta.

Maastokäynnin tavoitteena oli kartoittaa löytyykö selvitysalueelta liito-oravalle soveltuvaa biotooppia tai pesäpuita sekä toimiiko ranta-alue edelleen liito-oravan kulkuyhteytenä. Selvitys toteutettiin ”Euroopan unionin luontodirektiivin liitteen IV lajien (pl. lepakot) esittelyt” (Nieminen & Ahola (toim.) 2017) mukaisesti papanakartoitusmenetelmää käyttäen. Liito-oravan esiintymistä kartoitettiin etsimällä liito-oravan papanoita puiden tyviltä sekä muita merkkejä lajista kuten virtsajälkiä. Selvityksessä kartoitettiin myös liito-oravalle soveltuvat pesäpuut.

Kartoituspäivänä oli aurinkoista ja + 2 °C. Maassa oli hienoisesti lunta, mutta puiden tyvet olivat lumesta paljaana. Samoin puiden oksilla ei ollut lunta ja pesät olivat vaivattomasti nähtävillä. Selvitysalueen puiden vähäisestä määrästä johtuen, kaikkien puiden tyvet pystyttiin käymään läpi. Selvitys ei sisällä merkittäviä epävarmuustekijöitä ja sen katsotaan sisältävän riittävät tiedot alueen asemakaavoituksen pohjaksi.

VIHERVERKOSTOTARKASTELU

25.4.2024 / Saija Kouko

Voimassa oleva kantakaupungin yleiskaava
Selvitysalue on osoitettu yleiskaavassa asuinalueeksi, joka varataan pääosin asumiselle sekä sitä palveleville toiminnoille, mm. virkistys- ja suojaviheralueille, lähipalveluille sekä nykyiselle ja uudelle ympäristöhäiriötä aiheuttamattomalle elinkeinotoiminnalle. Yleiskaavan kartalla 2. Viherympäristö ja vapaa-ajanpalvelut selvitysalue on osa ohjeellisen ekologisen yhteyden vyöhykettä, jonka jatkuvuus ja kytkeytyminen keskuspuistoverkostoon tulee turvata. Tarkemman suunnittelun yhteydessä ratkaistaan ekologisen yhteyden tarkempi sijainti, leveys ja luonne.

Vireillä oleva kantakaupungin vaiheyleiskaava 2021-2025, ehdotus 03/2024

Vireillä olevassa kantakaupungin vaiheyleiskaavassa on selvitysalueelle edelleen osoitettu ohjeellinen ekologinen yhteys. Uudistetussa kaavamääräyksessä todetaan, että ekologisen yhteyden toimivuus ja kytkeytyminen keskuspuistoverkostoon on turvattava ja ekologinen yhteys on säilytettävä mahdollisimman leveänä ja kehitettävä kullekin yhteystyypille ominaisella tavalla. Tarkemman suunnittelun yhteydessä ratkaistaan ekologisen yhteyden täsmällinen sijainti ja leveys.

Tulokset

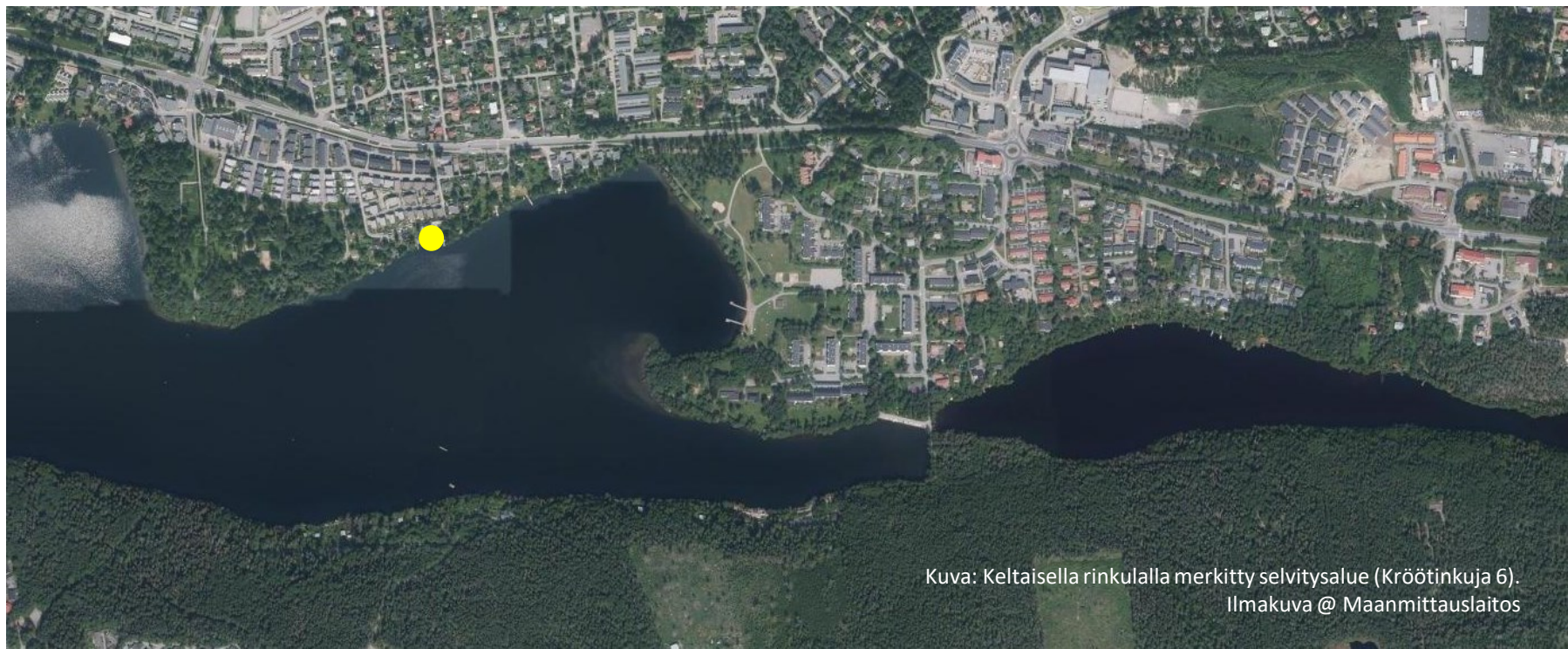
Selvitysalueelta ei tehty havaintoja liito-oravasta. Lähimmät liito-oravahavainnot sijoittuvat kaava-alueelta n. 250 metriä länteen Kaukaniemen puistoalueelle. Kaukaniemeen sijoittuvat myös laajemmat liito-oravalle soveltuvat elinympäristöt. Viimeisimmät havainnot liito-oravasta Kaukaniemestä on tehty vuonna 2019. Tampereen kaupungilla ei ole tiedossa, että alueella olisi tämän jälkeen tehty liito-oravaselvityksiä.

Selvitysalueen puustosta löytyi neljä risupesää, joista yksi oli selkeästi linnun risupesä ja yksi hajonnut risupesä. Tontin länsireunan kuusessa oli mahdollinen oravan risupesä ja saunan pohjoispuolella männyssä todennäköisesti linnun risupesä. Risupesät eivät olleet liito-oravan käytössä keväällä 2024.

Selvitysalueen kookkaasta ja osittain suojaisastakin puustosta johtuen ranta-alue voi toimia liito-oravan itä-länsi –suuntaisena kulkuyhteytenä. Varmaa merkkiä liito-oravan kulkemisesta ei selvitysalueelta kuitenkaan keväällä 2024 tehty. Puustoinen yhteys jatkuu selvitysalueelta katkeamattomana länteen Kaukaniemen liito-oravan elinympäristöille. Puustoinen rantayhteys jatkuu myös itään päin aina Liutun uimarannalle asti, missä yhtenäinen puustoinen rantayhteys katkeaa, mutta jatkuu rannasta idempänä asuinalueen pihapuuston ja katupuuston muodossa aina Pitkäjärvelle asti. Kaukajärven ja Pitkäjärven väliseltä kankaalta on tehty havaintoja liito-oravasta vuonna 2022 (Laji.fi)

Kuva: Keltaisella rinkelalla merkitty selvitysalue (Kröötinkuja 6).
Ilmakuva @ Tampereen kaupunki

Kuva: Keltaisella rinkelalla merkitty selvitysalue (Kröötinkuja 6).
Ilmakuva @ Maanmittauslaitos

Johtopäätökset

Selvitysalueelta ei keväällä 2024 tehty havaintoja liito-oravasta. Alueen läpi itä-länsi –suuntaisesti kulkee kuitenkin tärkeä, puustoinen ekologinen yhteys, jota myös liito-orava voi käyttää kulkureittinään Kaukaniemen elinympäristöjen ja Kangasalan puolen elinympäristöjen välillä.

Asemakaavassa tulisi rantaan osoittaa puustoinen ekologinen yhteys. Jotta yhteys voisi toimia myös liito-oravan kulkuyhteytenä tulisi rantavyöhykkeelle jättää riittävästi yli 10 metristä puustoa riittävän tiheästi.

Ensisijaisesti rantavyöhykkeellä tulisi säilyttää olemassa olevaa kookasta puustoa. Jos tämä ei kaikilta osin ole mahdollista, tulisi yhtenäisen puustoisien latvusvyöhykkeen takaamiseksi istuttaa rantavyöhykkeelle uutta puustoa. Ekologisen yhteyden puusto olisi hyvä sijoittaa useampaan riviin tai ryhmiin, jolloin yhden puun poistaminen ei vielä katkaise yhteyttä. Yhteyden puulaji ei ole niin merkityksellinen, vaan puu kannattaa valita kasvupaikan mukaan. Puun tulee olla täysikasvuinen vähintään 10 m korkea. Liito-orava suosii kuusia ja haapoja. Myös tervaleppä on hyvä kulkuyhteydspuu.

Liito-oravan osalta kulkuyhteyksimerkintä asemakaavassa voisi olla esim. sl-18: *Tärkeä liito-oravan kulkuyhteytenä säilytettävä ja kehitettävä alueen osa. Liito-oravan elinolosuhteiden ja kulkureittien turvaamiseksi alueella tulee säilyttää ja istuttaa lajiltaan, kooltaan ja tiheydeltään liito-oravalle suotuisaa puustoa.* Koska rantavyöhyke on osoitettu yleiskaavaan ohjeellisena ekologisena yhteytenä, tulee kaavatyön yhteydessä pohdittavaksi tarvitaanko yhteyden osalta myös muita määräyksiä. Rannan ekologinen yhteys ei ole vain liito-oravan kulkuyhteys, vaan ekologisen yhteyden merkinnällä on yleiskaavassa osoitettu kaupungin laajemman ekologisen verkoston merkittävimmät kohteet, joiden kehittämiseen kaupunki on pidemmällä aikavälillä sitoutunut.

Kuva: Kaupunkimalli @ Tampereen kaupunki